

Lugupeetud geopeiturid, kes te kõik siia kokku olete tulnud, palun pisut tähelepanu. Alustame siis oma piduliku ürituse ametlikku osa.

Nagu kõik meist teavad sai Geopeitus maailmas alguse pärast seda kui 1.05.2000 kõrvaldati moonutus, mis segas tsiviilkasutuses GPS-ide täpset tööd. Esimese aarde pani paika Dave Ulmer Portlandis Oregonis kohe paar päeva hiljem – 3.05.2000 ja juba 6.05. oli seda kaks korda külastatud...

Kuid mitte sellest ei räägi me täna. Pigem sõnastaksin kogu selle jutu ümber nii:

Geopeitus Eestis sai alguse, kui Enn ja Hannes Veenpere peitsid 10. veebruaril 2001 Valgamaale Helmesse HE aarde, määrasid selle koordinaadid ning andsid aarde peitmisest koos koordinaatidega teada veebis. Juba 17. veebruaril (so. vaid nädal hiljem) teatasid selle aarde leiust Taivo ja tema 3 kaaslast Maardust. Nii sai alguse Geopeitus Eestis – peideti esimene aare ja pandi toime esimene esmaleid.

Esimesel geopeituse aastal, see oli siis aasta 2001, peideti kokku 43 aaret. Enamasti olid peidukohad looduses, inimasustusest eemal. Päris paljud neist ei olnud isegi mitte mõne vaatamisväärsuse juures, vaid lihtsalt looduskaunis kohas. Omamoodi aarde otsimise seiklusteks pakuti välja peitjate poolt päris mitmeid maakondade ristumispunkte, nagu näiteks Rajametsa või Kamba või Piibe aarded. Eelistatud aardetüübiks oli esimesel aastal tavaline aare, kuid siiski, mõned teist tüüpi ja nii öelda huvitavamad aarded peideti ka, nii „peideti“ ka üks virtuaalne aare --- kes pakub, mis aare ? (OOO aare)

Ja ka esimene mõistatusaare sai peidetud aastal 2001 – kes pakub selle nime? (Mõistatuse aare Hara sadamas).

Tol ajal olid käsiGPS-id suhteliselt ebatäpsed, paljud neist tunnistasid koordinaate vaid sekundi täpsusega, ei mingeid sekundite komakohti ja see tähendas ebatäpseid koordinaate aarde peitmisel ning otsimisel kokku päris suurt piirkonda, mida üks geopeitur pidi üle vaatama. Samuti ei hiilanud käsiGPS-id oma täpsusega, 30-40m mööda koordinaadid puude all, vahest ka pilves ilmaga lagedamal, ei olnud kuigi harv juhuse. Kui veel arvestada, et esimeste aarete puhul oli päris tihti peitmisviisiks konteiner maa sisse pista, peale tiba lehti, oksa ja ka sammalt, siis esimesed aardeleiud olid tõepoolest oma „aardeleiu“ nime väärt, kuna töö, mida geopeitur siis ära tegi oma silmadega, geokepikesega või ka küüntega, oli võrreldes tänaste aardeleidudega ikka oluliselt suurem. Loomulikult oli ka GPS-i vea tõttu vales kohast otsides geerosiooni tekitamine suurem, kuid kuna aarded olid siis peidetud enamasti sihtidele ja kraavide pervedesse, ei teinud see loodusele mingit märkimisväärset kahju. Loomulikult oli ka otsijate arv kordades väiksem, kui täna. Geomaanteede, isegi georadade tekkimine oli väga harv nähtus.

Siinkohal tahaksingi edasi anda tänud meie vanimatele geopeituritele – **Ennule**, kui geopeituse alguse panijale Eestis.....

Sel esimesel aastal, 2001, on registreeritud tervelt 151 aardeleidu.

Esimene praeguses mõistes linna aare -- ka turistiaare – kes kuidas soovib, peideti alles aasta hiljem --- kes teab mis aardest jutt? ---- (3.aprill 2002 Kesklinna aare Tallinnas Lindamäel, ärge ajage segamini aastaid hiljem tekkinud Kesklinna 1-2-3 aardeseeriaga.) Kahjuks jäi selle aarde eluiga väga lühikeseks, viimane leiuteade temast oli 18 päeva peale peitmist (21.04.2002).

Ja saabus aasta 2003, sel aastal peideti täpselt 100 uut aaret. Märksõnaks oli eelkõige mäegeopeitus koos oma Hõbemäe, Metabetoniidi, Völviteooria ja teiste sarnaste aaretega. Kahjuks tänaseks on 2 neist nimetatutest arhiiviriulil koha leidnud, kolmas oma asukohta sadades meetrites muutnud ja seda mitte sugugi peidukoha põnevuse suunas. Mäegeopeituse raames peideti siis ka teisi aardeid, kuid huvitavamad neist olid eelmise kolme hulgas. Kahjuks on ka kõik need peitjad end arhiiviriulitele sisse kirjutanud ning ei ole enam aktiivsed mängijad.

2004 aasta oli sündmusterohke Eesti geopeituses. Peale selle, et sel aastal peideti eelmisest aastast 50% rohkem aardeid, toimus veel päris mitu huvitavat sündmust. Isegi ütlesin, et see aasta tõi Eesti geopeitusele ühel ja samal päeval 2 esimest sündmuseaaret. Üks neist viis geopeiturid Soome, esimesele Helsingi Dessandile, teine täpselt samal päeval Võrumaale Euroopa muinsuskaitse päevadele. Sel aastal peideti ka Eesti esimene veebikaamera aare -- palun nimetamist -- (Suudlevad tudengid) -- ja samuti algas sel aastal ka Eesti asukohata aarete otsing (Reisijutte maalt ja merelt).

Aga põhisündmuseks 2004 oli hoopis üks mitte vähem tähtis asi. Nimelt ei pidanud alates selle aasta septembrist geopeitur enam saatma e-kirja oma aardeleiu või peitmise infoga Ennule, vaid sai interaktiivse liidese kaudu ise oma aardelogi kirja panna. Ja nii ei olnudki enam vaja aastal 2005 Ennul käsitsi 457 aardele lisada 4771 (Pea 5000) logiteadet, mida ta siiani ta teinud oli.

Siinkohal tahaks tänada **Andit**, kes oma vabast ajast ja entusiasmist, ilmselt teadmata, mis teda tulevikus ees ootab, pakkus abikäe geopeitus.ee -le ja kirjutas valmis esimese versiooni meile praegu igapäevaseks muutunud geopeitus.ee veebimootorist.

Millega siis meile meelde jäi aasta 2005. Minule isiklikult sellega, et sai geopeituse raames mängitud ka ühte teist mängu --- geodashingut. Mäng seisnes selles, et juhuslikult genereeriti üle maailma hunnik koordinaate, sattusid need siis teise mehe hoovi või süvasohu, reegel nägi ette, et külastanud oled punkti, kui saad antud koordinaatidele 100m kaugusele või lähemale. Üks nendest punktidest oligi siis Efi, Dixi, Kaits747 ja minu eesmärk, kus aastat vahetada. See punkt asus nii umbes kilomeetrikesse põhjapool mõnevõrra hiljem peidetud Puhatu raba aaret, kuid siiski suhteliselt rabaval maastikul. Kogu ettevõtmine koos ilutulestiku ja shampuse õigal ajal kotist välja laskmisega kulutas aega nii umbes 8 tundi.

Aga geodashing ei olnud vaid rabades kohle jõudmine, punkte oli igal pool, ka Tallinna linnas kõrge aia taga, kus Ove oma seltskonnaga meid keset ööd teolt tabas ning Raplaamaa lagendikel, kus Heikki süüdatud küünal meid ootamas oli.

2006 - 2007 aastad jäid eesti geopeituse ajalukku märksõnadega turistiaare linnas ja joonas444. Ilmusid reisijututoa poolt. Viru1, Friedrichi, Aida...., TTC seeria Joonase poolt... See oli kõik ajastu märk, geopeitus oli asunud ette valmistama projekti Tallinn kultuuripealinnaks 2011. Ja kui keegi tuleb väitma, et geopeitus ei ole kultuur, siis vaadaku hoolega aardeid Kadrioru kunst ja kirjandus või siis KuMu kood.

2007 suvel toimus Valgamaal sündmuseaare, mis hiljem muutus traditsiooniks ja on siiani Eesti geopeituse rahvarohkeim üritus olnud. Selleks oli esimene Geojaanipäev. Siinkohal tahaks tänada **Karuonu** ja **Sookoll7**-t sellele traditsioonile elu andmise eest.

Geopeituse kasutajate hulk kasvas jõudsalt, kasvas ka peidetud aarete ja aardelogide hulk. Aastal 2008 peideti 229 uut aaret, see oli pea 2 korda rohkem, kui eelmisel aastal. Sama, 2 kordse tõusu, tegi 2008 aastal läbi ka logiteadete veebi postitamise – neid

postitati kokku juba üle 16 tuhande. Kasutajatehulga suurenemine aga tähendas, et erijuhtudega tuli tegeleda aina rohkem ja sai selgeks, geopeitus vajab täpsemaid juhendeid ja reegleid. Nende valmimisel aitasid aktiivselt kaasa **Speedy**, **Gpsitu** ja **Katsulas** ning tulemust, mis ka praegu on pidevas täienemises, võib igaüks geopeituse lehelt lugeda jaotuse „Abi“ alt.

Eesti aaretel hakkas aina rohkem liikuma rändureid laiast maailmast – Rännuputukaid ja geomünte. Et oleks võimalik nende teekonda jälgida, lisasid vabatahtlikud pea kõik aarded, mida nende päris omanik ei olnud erinevatel põhjustel lisanud, ka geocaching.com aarete andmebaasi. Selleks aga, et ka eesti keelt mitteoskavatel väliskülalistel oleks aimu, mis aardega või paigaga on tegemist, aitas **Caro** pea kõikidele aardetekstidele juurde lisada inglisekeelse kirjelduse.

Aga kõik rekordid purustas aasta 2009 oma 313 peidetud aardega ja rohkem kui 28 tuhande logiteatega veebis. Aarete tihedus oli muutunud nii suureks, et aktiivsemal geopeituril ei olnud kuigi raske päeva jooksul kirja saada üle paarikümne aarde lei. Hüppame siinkohal mõttes korraks tagasi aastasse 2001, kus aasta lõpuks Eestis vaid 43 aaret oligi ... isegi veel aastal 2004 Tallinna ümbruse aardeid otsides oli 3 aardeleiuga päev päris tõsine ettevõtmine.

Lisaks rekorditele oli paar viimast aastat toonud geopeitusesse aina huvitavamad peitmisviisid. Peidikutega nähti aina rohkem vaeva, et aarded oleks talvel leitavad ning otsijatel aaret leides käed puhtaks jääks ning suu naerule kisuks. Eeskujuks kõigile oli Mulgimaa ja eelkõige **geokrahv**, kes on kokku oma 82 peidetud aardega mitte ainult konkurentsilt produktiivsem peitja vaid ka uue peitmiskvaliteedi maaletooja. Seda tõestab ka aasta aarde rändkarikal tema peidetud aarete rohkem kui ühel korral nimetamine.

Samuti tahaksin siinkohal ära mainida veel kahe geopeituri nimed, kes on enda tegevusega ilmestanud geopeitust, esimeseks – **Miki** -- kui konkurentsilt kõige aktiivsem ja Eestis kõige rohkem aardeid leidnu. Ja **Joonas**, kes on vaieldamatult Eesti aktiivseim noorgeopeitur, omamata autot ja suurema osa oma karjääri algusosast ka gps-i.

2009 aastast meenub veel sünnimuseaare nimega Geoakadeemia. Iseloomult hariv, välimusest humoristlik üritus koosnes kohalesõidumängust pildireaga, pisut üle kilomeetrisest georajast 90 peidetud aardetopsi, erinevate peitmisviiside, geokuhjade, kirveala, laudteede lõikudega ja palju muuga veel, ning tublimatele 100m jooksust, mille võitis ajaga 3minutit ja 26sekundit Paavo. Kogu selle ürituse idee ja teostuse eest peame tänama **Kaits747**-t, kes pea 2 kuud kogu oma vaba aja pühendas ürituse kordamineku ettevalmistamisele.

2010 aasta – Esimesena meenub siit **Triinu** algatatud tähestiku aardeseeria, mis tõi geopeitusesse päris huvitavaid mõistatusaardeid, mõned lihtsamad, mõned keerulisemad. Olles ise mõned neist leidnud ning ühe peitmiselgi kaasosaline olnud, võin kinnitada, elamused on ainult positiivsed.

2010 aasta jääb veel ajalukku päris mitmete ürgsetele rabamaastikele peidetud aaretega. Rabaaardeid on peidetud ka varem, kuid need olid siiski üksikud eraldiseisvad juhtumid. Sel aastal aga lisandus ilusatesse huvitavatesse ja raskesti ligipääsetavatesse kohtadesse neid kohe päris mitmeid.

2010 aastal peideti küll pisut vähem aardeid, kui eelmisel aastal, 236, kuid aarete kvaliteet oli muljetavaldav. Huvitavamatest võiksin välja tuua näiteks Batjushka seeria, kindlasti Jaakna, tervisetee ääres ja Ood rõõmule. Ka Padula, Kooreürask, Närskä mägi ning mitmed tähestikuseeria aarded üllatasid oma peidukohtade ja peitmisviisidega. Kuid ühise

hääletuse tulemusena sai 2010 Aasta Aardeks Soneria. Selle aarde ja tema peitjate nimed on nüüdseks ka Aasta aarde rändkarikale kirja saanud ning on au anda see karikas üle aastaks hoiule **Rainerile** ja **Laurile**.

Käes on aasta 2011 ja seljataga on 10 aastat geopeitust. Kui võtta seda inimese vanusena, on geopeitusel alles kogu elu veel ees. Nagu 10a. põngerjat vaadates, võime vaid ette kujutada, milline on geopeitus oma 15. või 25. sünnipäeval. Usun, et see mäng ei kao, vaid areneb, kui üks meeldivaimaid kogupere tegevusi, vaid edasi. Täpselt nii, kui areneb kõik meie ümber.

Mida toob lähitulevik meile: eelkõige aina huvitavamaid aardeid ja peitmisviise. Need ajad on möödunud, kui seltskond metsa grillima sõitis, shaslõkipurgi tühjaks saades sinna lehe paberit ja peotäie kaasas juhtunud nänni poetas, karbi maa sisse kaevas ja aardena üles andis. Peitjad näevad oma kätetööga aina enam vaeva, et eristuda ja jääda meelde otsijatele-leidjatele. Kindlasti on ka geopeituse veebile tulemas uuendusi, uusi ammusoovitud võimalusi ning ehk mõni üllatuski. Üsna pea peaks muutuma rändurite registreerimine geocachingu lehel ka neile lihtsamaks, kes välismaa keeli ei mõista, nimelt on kohekohe oodata geocachingu veebi eestikeelse kasutajaliidese lisandumist. Ja kindlasti on veel asju, mida praegu kõike kohe nimetada ei oskagi.

Tänud teile kõigile, kes te siia kogunenud olete ja ka teile, kes mingil põhjusel kohale ei saanud tulla. Ilma teieta ei oleks geopeitust olemas ja sellest oleks äraütlemata kurb.....

Täna.